

КОНТРОЛЬ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ІНСТИТУТ АУДИТУ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

УДК: 657.6

Балла Інна
к.е.н., в.о. доцента
Гуменюк Ірина
старший викладач

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

Анотація

На сьогодні в ході інтеграції України у світову спільноту, все більшої уваги у контрольному полі підприємництва набирає незалежний аудит. Обов'язковий аудит - щорічна обов'язкова аудиторська перевірка ведення бухгалтерського обліку і фінансової (бухгалтерської) звітності організації.

Ключові слова: аудиторська діяльність, обов'язковий аудит, аудиторські послуги, аудиторська діяльність, план аудиту, програма аудиту.

Важливим кроком на шляху до гармонізації вітчизняного обліку у відповідності з міжнародними принципами є прийняття національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку і впровадження на їх основі нової фінансової звітності. Зміст нової звітності та принципи складання роблять її більш прозорою, відповідною до інформаційних потреб усіх потенційних та фактичних користувачів звітності, як вітчизняних так і іноземних. Але відсутність практики складання фінансової звітності за міжнародними принципами та тривалий період реформування бухгалтерського обліку, ставлять під сумнів реальність показників, відображених в звітності [4].

Питання організації аудиторської діяльності досліджували вітчизняні науковці-економісти: В. П. Бондар, Ф. Ф. Бутинець, В.П. Пантелєєв, О. Ю. Редько, В. Я. Савченко, Б. Ф. Усач, Н. Л. Шкіря. Важливе значення для з'ясування теоретичних питань мали праці відомих вчених – представників науки фінансового права Л. К. Воронової, О. М. Горбунової, О. П. Орлюк.

В Україні обов'язковий аудит був проведений за 1994-1995 роки всіма суб'єктами підприємницької діяльності [6].

Обов'язковий аудит це – вид завдання з надання обґрунтованої впевненості стосовно повного комплексу фінансових звітів, яке аудитор отримує від замовника у випадках, передбачених чинним законодавством [5].

Згідно із Законом України «Про аудиторську діяльність» 22.04.93 № 3125-ХІІ (зі змінами й доповненнями) проведення аудиту є обов'язковим для:

- підтвердження достовірності та повноти річної фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності відкритих акціонерних товариств, підприємств - емітентів облігацій, професійних учасників ринку цінних паперів, фінансових установ та інших суб'єктів господарювання, звітність яких відповідно до законодавства України підлягає офіційному оприлюдненню, за винятком установ і організацій, що повністю утримуються за рахунок державного бюджету;

- перевірки фінансового стану засновників банків, підприємств з іноземними інвестиціями, відкритих акціонерних товариств (крім фізичних осіб), страхових і холдингових компаній, інститутів спільного інвестування, довірчих товариств та інших фінансових посередників;

- емітентів цінних паперів при отриманні ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів.

Проведення аудиту є обов'язковим також в інших випадках, передбачених законами України.

Метою обов'язкового аудиту є офіційне підтвердження достовірності фінансової звітності підприємства для підвищення до неї довіри різних груп користувачів.

Відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.93 р. Аудиторською палатою України було ухвалено Рішення від 20.02.2013 р. № 286/12 Про затвердження Положення з національної практики аудиту 1 «Особливості узгодження умов завдання з обов'язкового аудиту та укладання договору про проведення обов'язкового аудиту з врахуванням вимог національного законодавства», яке набрало чинності з 1 січня 2014 року [1].

Згідно цього Положення:

- завданням з обов'язкового аудиту є аудит повного комплексу річної фінансової звітності, проведення якого є обов'язковим у випадках, передбачених безпосередньо та виключно законами України;

- клієнтом з обов'язкового аудиту є суб'єкт господарювання, обов'язковість аудиту фінансової звітності якого визначена законами України.

Багато керівників намагаються уникнути проведення обов'язкового аудиту і часом не бачать особливих відмінностей між перевіркою аудиторською компанією і податковою інспекцією, Але з розвитком бізнесу ставлення до обов'язкового аудиту як до повинності поступово змінюється. Якщо ваша організація відповідає критеріям обов'язкового аудиту, це означає, що вона суспільно-значима і вийшла на новий рівень розвитку бізнесу. Успішне проведення обов'язкового аудиту - це «знак якості», який показує постачальникам і покупцям, інвесторам і кредиторам, іншим зацікавленим особам, що у вашій компанії добре налагоджена система обліку, основним показникам результатів діяльності можна довіряти, розрахунки з бюджетом ведуться коректно і відсутній ризик виникнення конфлікту з фіскальними органами [2].

План і програма аудиту визначають характер, тимчасові рамки і об'єм запланованих аудиторських процедур, необхідних для проведення обов'язкового аудиту. Програма аудиту - це набір інструкцій для аудитора, а також засіб контролю і перевірки потрібного рівня виконання роботи. Вона

дозволяє приділити максимум уваги найбільш проблемним ділянкам обліку, провести обов'язковий аудит якісно, своєчасно і з оптимальними затратами для клієнта [3].

Результатом роботи є аудиторський висновок, а також письмова інформація керівництву клієнта, в якій наші спеціалісти докладно опишуть всі зауваження і рекомендації.

Обов'язковий аудит можна назвати регламентованим, бо його проведення обумовлене законодавчими і нормативними актами, в яких визначено категорії підприємств, що підлягають обов'язковій аудиторській перевірці (за даними річного звіту про фінансово-господарську діяльність перед поданням аудиторського висновку до податкової адміністрації, при отриманні банківського кредиту; перед емісією цінних паперів емітент, згідно з правилами Національного банку України, подає аудиторський висновок про свій фінансовий стан тощо).

Список використаних джерел

1. Положення з національної практики аудиту 1 «Особливості узгодження умов завдання з обов'язкового аудиту та укладання договору про проведення обов'язкового аудиту з врахуванням вимог національного законодавства» від 20.02.2013 р. № 286/12.
2. Бондар В. П. Удосконалення системи організації аудиторської діяльності в Україні / В. П. Бондар // Формування ринкових відносин в Україні. - 2008. - № 9. - С. 16–19.
3. Гончарук Я. А. Аудит: Навч. посіб. / Я. А. Гончарук, В. С. Рудницький. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – С. 12–14.
4. Редько О. Ю. Аудиторські послуги в Україні: перші кроки до ринку / О. Ю. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. - 2008. - №11. - С. 49 – 55.
5. Рядська В. В. Аудит. Навч. пос. / В. В. Рядська, Я. В. Петраков. – К.: Центр учбової літератури, 2008. - С. 37–38.
6. Усач Б. Ф. Організація і методика аудиту : Підручник / [Б. Ф. Усач, З. О. Душко, М. М. Колос]. – К.: Знання, 2006. - С. 12–13.

